

Słowo od redaktorów

Książeczka, którą oddajemy w Państwa ręce, jest pamiątką ważnego dla społeczności Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu wydarzenia, jakim było uroczyste odnowienie doktoratu Profesora Jerzego Danielewicza. Przypomnijmy, że jest to najwyższa godność, jaką Uniwersytet może ofiarować swojemu doktorowi i profesorowi. Uroczystość miała się odbyć wiosną 2020 roku, w pięćdziesiątą rocznicę obrony doktoratu, ale – podobnie jak wiele innych wydarzeń tamtego czasu – została przełożona. Ze względu na wagę tego wydarzenia, organizatorzy i Jubilat nie chcieli, żeby miało ono formę zdalną. Przy uznaniu wszystkich zalet współczesnej technologii, nic nie jest w stanie zastąpić realnego spotkania, które w końcu udało się zorganizować 4 kwietnia 2022 roku w Auli Lubrańskiego naszego Uniwersytetu, trzy dni po osiemdziesiątych urodzinach Profesora.

Biskup Jan Lubrański, który widnieje na kopii obrazu Jana Matejki znajdującej się w Auli nazwanej jego imieniem, to symbol początków szkolnictwa wyższego w Poznaniu, czyli Akademii Lubrańskiego. Założona została ponad pięćset lat temu, w 1519 roku, przez biskupa, który był wybitnym humanistą, znanym w Europie i zaprzyjaźnionym ze znamienitymi osobowościami przede wszystkim z Italii, ówczesnego centrum kultury i edukacji. Akademia Lubrańskiego, do której odwołuje się w swojej instytucjonalnej i kulturowej pamięci akademicki Poznań, przypomina o dwóch ważnych wymiarach uniwersytetu, niezwykle istotnych dla Profesora Danielewicza i o których mogliśmy usłyszeć podczas wystąpień zamieszczonych w tej publikacji.

Jeden z tych wymiarów to istnienie uniwersytetu i nauki narodowej, polskiej, w szerszym kontekście międzynarodowej społeczności uczonych i intelektualistów, tej renesansowej *Respublica Litteraria*. Nauka w Polsce zawsze rozkwitała i rozkwitać będzie, jeśli utrzyma równowagę między dążeniem do europejskości czy uniwersalności, którą kiedyś reprezentował ponadnarodowy język łaciński, język nauki, sztuki i literatury, a naturalną i ważną „świętą miłością kochanej

ojczyzny”. Czytając wystąpienia podkreślające dokonania akademickie Profesora Danielewicz i przemówienie samego Jubilata, podsumowujące jego życie jako człowieka akademii, trudno się oprzeć wrażeniu, że widać w tym życiu właśnie taką wzorcową równowagę między pełną wdzięczności i miłości świadomością własnych korzeni, a prawdziwie międzynarodowym charakterem jego pracy badawczej i znaczeniem jego dokonań. Pan Profesor rozślawia w świecie imię swojego Uniwersytetu i swojej ojczyzny, ale właśnie dlatego, że jest uczonym o horyzontach przekraczających lokalną wspólnotę, w której wyrósł i przede wszystkim której starał się służyć.

Drugi wymiar, o którym przypomina patrzący z portretu Matejki biskup Lubrański, to tradycja i pamięć. Wiek XVI to epoka fascynacji antykiem i sięgania w przeszłość, a zarazem początek nowożytności i patrzenia w przyszłość na skalę wcześniej Europie nieznaną. Tradycja, na której wspiera się uniwersytet, to przede wszystkim wspólnota. Nie tylko ponadnarodowa i narodowa zarazem wspólnota uczonych żyjących w tych samych czasach i wymieniających między sobą myśli, ale też wspólnota rozciągnięta w czasie, trwająca ponad pozornie niezwyciężonym *tempus edax rerum*, „czasem-pożeraczem wszystkich rzeczy”, o którym pisze Owidiusz, jeden z ulubionych poetów Jubilata (*Metamorfozy* XV, 234). Profesor Danielewicz wspomina swoich mistrzów i nauczycieli, również należących do Rzeczypospolitej uczonych, ale już tej trwającej w wymiarze duchowym. Jubilat podkreśla zatem łączność uniwersytetu z przeszłością, jego żywą pamięć, ale trudno nie zauważyć, że ta łączność jest zawsze otwarta na przyszłość, reprezentowaną przez uczniów Profesora i uczniów jego uczniów, którzy obecni byli na uroczystości.

W niniejszej książeczce znajdą Państwo rozmaite ujęcia akademickiej sylwetki i życia Profesora Danielewicz. Są wśród nich teksty wystąpień Jej Magnificencji Rektor Uniwersytetu, Profesor Bogumiły Kaniewskiej, oraz dziekana Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Profesora Tomasza Mizerkiewicza, reprezentujących władze *alma mater* Jubilata. Jest laudacja wygłoszona przez uczennicę Profesora, teraz występującą w roli promotor prezentującej postać uczonego. Jest przemówienie Profesora Danielewicz oraz imponująca bibliografia jego prac naukowych, dopełniająca tego obrazu. Są i oficjalne dokumenty związane z odnowieniem doktoratu oraz zdjęcia upamiętniające tamten poniedziałek 4 kwietnia 2022 roku, tak ważny dla społeczności Instytutu Filologii Klasycznej, Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej oraz całego Uniwersytetu.

Dla nas jako redaktorów książeczka jest symbolem owej uniwersyteckiej wspólnoty, a zarazem tradycji akademickiej pojmowanej jako międzypokoleniowe przekazywanie (*tradere*) wiedzy, umiejętności oraz tożsamości, czyli pewnego sposobu bycia i życia właściwego dla człowieka uniwersytetu. Podczas uroczystości, którą w tej książeczce upamiętniamy, można było poczuć, że u nas ta ciągłość istnieje, że jesteśmy w tym razem, że budujemy wspólnie i przekazujemy młodszym od nas coś niezwykle cennego i kruchego. Coś, dla czego warto jest żyć. I takie przesłanie odczytujemy z życia i działalności akademickiej Profesora Jerzego Danielewicz.

Mateusz Stróżyński, Piotr Urbański